

27176

Facultat de Traducció i Interpretació
Introducció al pensament xinès

Professor:
Sean Golden

Despatx:
Facultat de Traducció
Edifici K/2013
Campus Universitari
Bellaterra
Tel.: 93.581.1375

E-mail: Sean.Golden@uab.es

Introducció al pensament xinès: 27176 (Grup 13), 1r semestre 2004-2005

Objectius

Aquesta assignatura té com a objectius la presentació dels conceptes bàsics del pensament xinès, l'exposició del seu desenvolupament des dels seus orígens prehistòrics i fins a l'època moderna, així com l'articulació del pensament en la literatura i en l'art.

Advertiments:

La docència d'aquesta assignatura és **bimodal**. Això vol dir que funciona de les dues maneres: presencial i virtual. Els alumnes matriculats al grup virtual de l'assignatura de METACAMPUS 27176 *Introducció al pensament xinès* podran assistir a les classes presencials de l'assignatura 25534 *Pensament clàssic d'Àsia Oriental*, si volen. El material docent és gairebé idèntic per a totes dues assignatures i tots dos grups participaran en un mateix Forum electrònic de l'assignatura.

L'horari de les classes presencials de 25534 *Pensament clàssic d'Àsia Oriental* és: dilluns i dimecres, de les 14.30-16.30, a l'Aula 15 de la Facultat de Traducció.

Podeu descarregar el *Manual d'usuari del Campus Virtual per a l'alumnat* [aquí](#).

Cal llegir les lectures obligatòries (si no, no serien obligatòries, evidentment) i és molt recomanable llegir les **lectures recomanades** també (si no, no serien recomanades, evidentment). A més de les lectures obligatòries, hi ha apunts i dossiers, en forma de pàgines Web, que cal consultar. A la Biblioteca d'Humanitats de la UAB hi ha un mínim de 10 exemplars de cada llibre de lectura obligada (3 dels quals que queden exclosos de préstec), i un mínim de 3 exemplars de cada llibre recomanat. Hi ha exemplars dels llibres a la venda a l'ABACUS de la Plaça Cívica de la UAB.

La docència d'aquesta assignatura té 5 bases: 1) el material docent, els apunts i les lectures

00066

obligatòries, 2) les classes presencials (en el seu cas); 3) els treballs escrits; 4) les tutories, presencials o electròniques (per correu electrònic); i 5) la participació en el Fòrum de l'assignatura.

El "Fòrum" de l'assignatura és un espai que complementa l'espai de l'aula. Aquest Fòrum és un espai que ens permet organitzar consultes i debats sobre els temes relacionats amb l'assignatura. Permet la interacció entre alumne i professor, d'una banda, i entre alumnes, de l'altra. La participació al Fòrum és tant important com la lectura de la bibliografia, i és per aquesta raó que un 20% de la nota final de l'assignatura correspondrà a la participació activa al Fòrum.

Perquè funcioni bé, aquesta docència requereix un seguiment regular i acumulatiu de part de l'alumne. Cal seguir l'ordre de lectures i d'activitats que consta al **Material docent** de l'assignatura. Aquest material docent proposa un desenvolupament ordenat i coordinat del temari de l'assignatura, que vol facilitar l'assimilació i la comprensió dels continguts de l'assignatura. Per tant, és molt important seguir i mantenir el ritme de presentació del material docent marcat per la proposta docent.

Temari:

La prehistòria de la cultura xinesa. L'escriptura antiga de pictogrames. Primeres paraules claus del pensament xinès. La relació entre l'endevinació i l'escriptura. La relació entre l'astrologia, la cosmologia i els ritus i sacrificis. El xamanisme. El culte dels avantpassats, la genealogia i la història. El paper de l'escriba com a historiador. L'administració civil i militar. L'economia. L'estructura social. La importància dels ritus i de l'**Escola de Mestres de Ritus (rujia)**. La distinció entre ritus (*li*) i lleis (*fa*). La distinció entre el nom de les coses (*ming*) i la seva realitat (*shi*) o la seva aplicació (*xing*). Canvis en l'administració civil i militar. Els conceptes de *dao*, de *de* i de *yin-yang*. **L'Art de la guerra de Sunzi**. La distinció entre una escola de pensament (*jia*) i una religió popular (*jiao*). Les "100 Escoles".

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.
- Sunzi. **Sunzi. L'Art de la guerra**, trad. Seán Golden & Marisa Presas, Barcelona: Edicions Proa, 2000.
- **Historia del pensamiento chino**. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 1 i 2.
- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

Advertència: No totes les traduccions són iguals. En la gran majoria dels casos, les primeres traduccions dels textos clàssics xinesos les feien missioners o diplomàtics europeus amb una visió eurocèntrica i interessada que desvirtuava les seves traduccions. Els grans descobriments arqueològics fets a la Xina all larg dels últims 30 anys han revolucionat el camp de la sinologia. Com a conseqüència hi ha noves traduccions molt més acurades dels textos clàssics. És per aquesta raó que les bibliografies de lectures obligatòries citen textos específics. Aquestes lectures obligatòries inclouen aparats acadèmics que els contextualitzen i que permeten aprofundir en els temes bàsics del pensament xinès.

Lectures recomanades:

- *Mitologia clàssica china*, Edició i traducció de Gabriel García-Noblejas Sánchez-Cendal, Barcelona: Trotta, 2004.
- *La construcció de Xina. El període formatiu de la civilització xinesa*, Dolors Folch, Barcelona: Editorial Empúries, 2001.
- *Libro de los montes y los mares (Shan Hai Jing)*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Miraguano, 2000.
- *El chamanismo a revisión. De la vida del éxtasis al Internet*, Fericgla, Josep Maria, Barcelona: Kairós, 2000.

Vincles amb textos de Josep Maria Fericgla sobre el xamanisme:

Xamanisme

Enteògens

Entrevista

Més enteògens

La primera generació del **confucianisme (rujia)**. La figura històrica de Kong Fuzi (Confuci). L'ensenyament de Kong Fuzi. El llibre dels ensenyaments de Kong Fuzi: **Lun yu**. Els conceptes bàsics del confucianisme; la seva aplicació al comportament social i a la governació. El paper de la formació i de l'autoformació. La importància de l'origen social de Kong Fuzi i dels seus deixebles. Aspectes revolucionaris del pensament de Kong Fuzi. Els conceptes de **li** (les formes), **shu** (empatia, reciprocitat), **ren** (humanitat, altruisme), **yi** (deure), **xiao** (pietat filial), **rang** (cedir el pas), **xin** (sinceritat). El paper de la família. La rectificació dels noms (**zhengming**; teoria del llenguatge) i la governació. El concepte del **dao** de Kong Fuzi. El **moïsme (mojia)**. La figura històrica de Mo Di (Mozi). El **Llibre de Mozi**. La resposta moïsta al confucianisme. Filosofia del llenguatge dels moïstes. El paper dels "esperits" i del "destí". L'estructura social moïsta i la seva teoria de governació: la conformitat. El paper de les guerres civils en el desenvolupament del pensament xinès. La importància de l'origen social de Mozi i dels seus deixebles. La dialèctica, el discurs i la lògica dels moïstes posteriors. El paper científic dels moïstes. L'**Escola de Noms (mingjia)**. Les figures històriques de Hui Shi i de Gongsun Long. L'argumentació i la lògica de l'Escola de Noms. La segona generació del confucianisme (**rujia**). La figura històrica de Mengzi (Menci). El **Llibre de Mengzi**. Les implicacions socials i polítiques del pensament de Mengzi. La rivalitat entre els moïstes i els confucianistes a l'època de Mengzi.

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.
- Confuci. **Confucio (Maestro Kong). Lun Yu. Reflexiones y enseñanzas**, trad. Anne-Hélène Suarez, Barcelona: Editorial Kairós, 1997.
- **Historia del pensamiento chino**. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 3, 5 i 6.
- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

Lectures recomanades:

- Gongsun Long. **Libro del maestro Gongsun Long (Gongsun Ling zi)**, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Trotta, 2001.
- Shijing. Trad. Elorduy, Carmelo. Shijing. **Romancero chino**, Madrid: Editora Nacional, 1984.

- Confuci. Trad. Joaquin Pérez Arroyo. *Los Cuatro Libros*. Madrid: Alfaguara, 1982.

La primera generació del **daoisme** (*daodejia*). La figura històrica de Yang Zhu. El *Llibre del Dao i del De de Laozi*, el *Daodejing*. La figura de "Laozi". Les implicacions socials i polítiques del daoisme. El concepte del *dao* de "Laozi". El misticisme daoista. El paper científic dels daoistes. El daoisme en l'art i la literatura. La segona generació del daoisme. La figura històrica de Zhuangzi. El *Llibre de Zhuangzi*. El discurs paradoxal de Zhuangzi i del daoisme. Les implicacions socials i polítiques del pensament de Zhuangzi. La tercera generació del confucianisme. La figura històrica de Xunzi. El *Llibre de Xunzi*. Les implicacions socials i polítiques del pensament de Xunzi. L'*Escola de les Lleis (fajia)*. La figura històrica del "Senyor Shang". El *Llibre del Senyor Shang*. La figura històrica de Han Feizi. El *Llibre de Han Feizi*. Les implicacions socials i polítiques del pensament dels **legalistes**.

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.
- *Laozi. Daodejing. El llibre del "dao" i del "de"*, trad. Seán Golden & Marisa Presas, Barcelona: Edicions Proa, 2000.
- *Historia del pensamiento chino*. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 4, 7, 8 i 9.
- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

Lectures recomanades:

Zhuangzi:

- *Cuatro lecturas sobre Zhuangzi*, Jean François Belleter, trad. Anne-Hélène Suárez, Madrid: Ediciones Siruela, 2003.
- *Zhuangzi. El Maestro Chuang*. Trad. Iñaki Preciado, Barcelona: Editorial Kairos, 1996.
- *Chuang-Tzu*. Trad. Octavio Paz, Biblioteca de Ensayo, Madrid: Siruela, 1997.
- *La sabiduría de Chuang Tse*. Sam Hamill & J.P. Seaton, Barcelona: Onira, 2000.

Laozi:

- *Libro del curso y de la virtud*, Trad. Anne-Hélène Suárez, Madrid: Ediciones Siruela, 1998.
- *El Libro del Tao*, Trad. Ignacio Preciado, Madrid: Alfaguara, 1994.

Liezi:

- *Lie Zi. El libro de la perfecta vacuidad*, Trad. Iñaki Preciado, Barcelona: Kairós, 1987.

L'*Escola del Yin i del Yang (yinyangjia)*. Les cosmologies xineses. Els "cinc processos" (*wuxing*). La relació entre les cosmologies i els ritus. La relació entre les cosmologies i la matemàtica. El paper científic del pensament cosmològic. La figura històrica de Zou Yan. El concepte de la mutació (*yi*). El *Llibre de les Mutacions (Yi jing)*. El sincretisme confucià de la dinastia Han. Les figures històriques de Dong Zhongshu i de Wang Chong. L'eclecticisme del sincretisme confucià. La transformació del confucianisme en ideologia oficial. El tractament dels textos antics. El paper de l'escepticisme. Les implicacions socials i polítiques del confucianisme oficial. El paper científic del confucianisme. La metafísica del sincretisme confucià. La cosmologia del sincretisme confucià. El neo-daoisme de la dinastia Han. El desenvolupament del daoisme popular (*daojiao*). Les implicacions socials i polítiques del neo-daoisme. El *Llibre del Huainanzi*. El paper científic del **neo-daoisme**. El

27176

neo-daoisme en l'art i la literatura. La introducció del **budisme** a la Xina. Les diferents escoles del budisme a la Xina (*fojia*). La interacció entre el budisme i el daoisme. El desenvolupament d'un budisme amb característiques xineses (*chan*; *zen* en japonès). El desenvolupament del budisme popular a la Xina (*fojiao*). Les implicacions socials, econòmiques i polítiques del budisme xinès. El paper científic del budisme xinès. El budisme xinès en l'art i la literatura. La influència d'altres pensaments estrangers.

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.
- *Historia del pensamiento chino*. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 10, 11, i 14.
- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

Lectures recomanades:

- Mozi. Trad. Elorduy, Carmelo. *Política del amor universal*, Madrid: Tecnos, 1987.
- Hanfeizi. *El Arte de la política: los hombres y la ley*, estudio preliminar de Pedro San Ginés Aguilar; traducción de Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Tecnos, 1998.
- Wilhelm, Richard. I Ching. *El libro de las Mutaciones*, Barcelona: Edhasa: 1979.
- Sima Qian, *La Fundació de l'imperi xinès*, trad. Dolors Folch, Barcelona: Empúries, 1991.
- Sima Qian. *Los Adversarios. Dos biografías de Las memorias históricas de Sima Qian*. México, D.F. El Colegio de México 1979.
- Botton Beja, Flora & Page, John. *Dinastía Han 206 a. C. - 220 d. C.* Mexico El Colegio de México, 1984.
- Zhang Hua. *Relación de las cosas del mundo*. Traducción de Yao Ning & Gabriel García-Nobleja, Madrid: Trotta, 2001.

La reacció anti-budista dels confucians. El **neo-confucianisme** de les dinasties Tang i Song, i el seu desenvolupament posterior. La figura històrica de Zhu Xi i la seva síntesi del confucianisme, del daoisme i del budisme. La transformació del neo-confucianisme de Zhu Xi en ideologia oficial. Les figures històriques de Lu Jiuyuan i de Wang Shouren. La branca idealista del neo-confucianisme. Els concepte de l'Absolut (*taiji*), de l'Essència (*qi*) i de la Forma (*li*). La síntesi de les tres tendències del pensament xinès (confucianisme, daoisme i budisme) en un sol sistema de pensament (*daoxue*, "estudi del Dao": el neo-confucianisme). Les implicacions socials i polítiques del neo-confucianisme de Zhu Xi. El neo-confucianisme de Zhu Xi en l'art i la literatura. El paper científic del neo-confucianisme de Zhu Xi.

Lectures obligatòries:

- Dossiers d'apunts, disponibles a la proposta docent de l'assignatura.
- *Historia del pensamiento chino*. Anne Cheng, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002; capítols 17, 18 i 19.
- Materials i activitats disponibles al Fòrum de l'assignatura.

Lectures recomanades:

- Wang Yinglin. *Sanzijing. El Clásico de Tres Caracteres*, trad. Daniel Ibáñez Gómez, Madrid: Trotta, 2000.
- Kumarajiva. *Sutra de Vimalakirti*, Presentación, traducción y notas de Laureano Ramírez Bellerín a partir de la versión china de Kumarajiva, Barcelona: Kairós, 2004.

00070

- Hui Neng. *Sutra del Estrado (Tan Jing)*, traducció del chino, introducció i notes de Laureano Ramírez. Barcelona: Kairos, 1999.
- Feng Yulan [Fung Yu-lan]: *Breve historia de la filosofía china*, Mexico, D.F.: Fondo de Cultura Econmica, 1987.
- Creel, Herrlee Glessner. *El pensamiento chino desde Confucio hasta Mao Tse-tung*, Madrid: Alianza, 1976.
- Kaltenmark, Max. *La filosofía china*, Madrid: Morata, 1982.

I si el temps permet...

L'arribada dels jesuïtes a Pequín i el seu paper en la transmissió del pensament europeu a la Xina, i vice-versa. Conseqüències per al pensament europeu (Leibniz, Montesquieu, Voltaire, Hegel, Kant). Els pensadors xinesos de l'època moderna. El Pensament Mao Zedong. La figura històrica de Mao Zedong. El desenvolupament d'un pensament marxista leninista amb característiques xineses. Com les diferents escoles de pensament xinès han modificat el marxisme leninisme europeu. Les implicacions socials i polítiques del "Pensament Mao Zedong". La influència del "Pensament Mao Zedong" en el desenvolupament d'altres pensaments revolucionaris del segle XX.

La poesia xinesa. Llibres de poesia de l'època antiga: *Shijing* (el *Llibre de Poemes*) i el *Chu ci* (*Les cançons de Chu*); poetes: Qu Yuan, Tao Qian, Han Shan; la poesia de la dinastia Tang; poetes: Wang Wei, Li Bai, Du Fu, Li He, Li Shangyin, Han Yu; la poesia de la dinastia Song; poetes: Su Shi, Li Qingzhao, Ouyang Xiu. La narrativa xinesa. Els primers historiadors; Sima Qian; contes populars budistes; primers contes "cultes" de la dinastia Tang. Teatre; obres de teatre de les dinasties Song i Yuan. Romances de la dinastia Yuan; relats i novel·les de les dinasties Ming i Qing. La literatura de l'època moderna. Narrativa: Lu Xun, Lao She, Shen Congwen, Ba Jin, Mao Dun, Ding Ling. Moviments de la poesia xinesa moderna. La literatura contemporània xinesa: poesia i narrativa, les vanguardies contemporànies a la Xina. L'arqueologia, l'art i l'arquitectura de l'època antiga. L'art i l'arquitectura de les èpoques clàssica i moderna.

Lectures recomanades:

Lu Xun. *Mala Herba*, trad. Seán Golden & Marisa Presas, Barcelona: Edicions 62, 1994.

Organització de la docència:

Tutories:

Les tutories es faran per correu electrònic i a través del Fòrum.

Periòdicament, es publicaran les preguntes més freqüents i les seves respostes.

Hores de consulta: dilluns i dimecres, 12.30-14.30h.

Podeu demanar hora amb mi si voleu una tutoria "presencial" fora del horari

de consultes.

Avaluació:

Hi haurà 3 treballs escrits, d'una extensió de 1500 (mínima) a 2500 (màxima) paraules cadascun.

El primer treball, que caldrà lliurar abans del 5 de novembre de 2004, tractarà temes del confucianisme.

El segon treball, que caldrà lliurar abans del 24 de desembre de 2004, tractarà temes del daoisme.

Pel tercer treball, que caldrà lliurar abans del 21 de gener de 2005, podeu proposar temes del vostre propi interès, o fer un treball sobre una de les altres escoles de pensament xinès, fent ús de la bibliografia de lectures obligatòries o recomanades.

Les normatives pròpies de cada treball es publicaran oportunament al Fòrum de l'assignatura.

Cada treball ha d'incloure una bibliografia de les obres consultes o de les pàgines Web consultades. No hi ha res de dolent en utilitzar les idees i/o les paraules d'un altre autor per il·lustrar una exposició pròpia, però cal indicar amb cometes ("...") les paraules d'un altre autor, i cal el nom de l'autor i la font, sigui llibre o sigui pàgina Web. Qualsevol cas de plagi, és a dir, l'ús d'un text d'un altre autor, sense indicar el nom de l'autor i la font de la informació, i sense indicar amb cometes el text copiat, rebre la nota de 0 (SUSPENS) automàticament. <>

Caldrà lliurar els treballs a través de l'eina de "lliurament de treballs a la pàgina Web de l'assignatura.

Els treballs que arriben tard rebran una reducció de la nota.

Cada treball valdrà un 20% de la nota final

Al final del semestre hi haurà una prova sobre els conceptes bàsics del pensament clàssic d'Àsia Oriental.

La prova valdrà un 20% de la nota final. La normativa corresponent es publicarà al Fòrum de l'assignatura.

Participació en el Fòrum de l'assignatura valdrà un 20% de la nota final.

Bibliografia addicional:

Botton Beja, Flora. *China. Su historia y cultura hasta 1800*. El Colegio de

- México.
- Creel, Herrlee Glessner. *El pensamiento chino desde Confucio hasta Mao Tse-tung*, Madrid: Alianza, 1976.
- Dawson, Raymond. *El legado chino*, Madrid: Pegaso, 1967.
- Feng Yulan [Fung Yu-lan]. *Breve historia de la filosofía china*, Mexico, D.F.: Fondo de Cultura Económica, 1987.
- Feng Yulan. *Breve historia de la filosofía china*, Beijing: Ediciones en Lenguas Extranjeras, 1989.
- Fisac, Taciana. *El otro sexo del dragón. Mujeres, literatura y sociedad en China*, Madrid: Narcea, 1997.
- Kaltenmark, Max. *La filosofía china*, Madrid: Morata, 1982.
- Gernet, Jacques. *El mundo chino*, trad. Dolores Folch, Barcelona: Editorial Crítica, 1991.
- Liu Xie. Trad. Alicia Relinque. *El corazón de la literatura y el cincelado de dragones*, Granada: Comares, 1995.
- Gan Bao. *Cuentos extraordinarios de la China medieval. Antología del «Soushen ji»*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Lengua de Trapo, 2000.
- Zhang Hua. *Notas para una enciclopedia (Bowu zhi) de Zhang Hua*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Lengua de Trapo, 2000.
- Gan Bao. *Cuentos extraordinarios de la China medieval. Antología del «Soushen ji»*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Madrid: Lengua de Trapo, (en prensa).
- Cuentos fantásticos chinos*, trad. Yao Ning y Gabriel García-Noblejas, Barcelona: Seix Barral, (en prensa).

Biblioteca de China Contemporánea:

- Zhou, Kate Xiao. *El Poder del pueblo*, trad. Joaquín Beltrán, Barcelona: Edicions Bellaterra, 1998.
- Jaschok, Maria & Miers, Suzanne (eds.), *Mujeres y patriarcado chino: sumisión, servidumbre y escape*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 1998.
- Barmé, Geremie R. *Las sombras de Mao. El culto póstumo al gran líder*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 1998.
- Unger, Jonathan (ed.), *Nacionalismo chino*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 1999.
- Bianco, Lucien. *Los orígenes de la revolución (1915-1945)*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2000.
- Feuchtwang, Stephan. *La metáfora imperial*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 1999.
- Fisac, Taciana & Tsang, Steve (eds.). *China en transición. Sociedad, Cultura, política y economía*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2000.
- Sáiz López, Amelia. *Utopía y género. Las mujeres chinas en el siglo XX*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2001.
- Ci, Jiwei. *De la utopía al hedonismo. Dialéctica de la revolución china*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2001.
- Cheng, Anne. *Historia del pensamiento chino*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2002.
- Beltrán Antolín, Joaquín. *Los ocho inmortales cruzan el mar. Chinos en Extremo Occidente*, Barcelona: Edicions Bellaterra, 2003.